

Ogled po svetu.

Zvestoba ruskega vojaka.

Začernelo-sivi dim se je valil iz carske zimske palače v Petrogradu. Urno derdranje sikaljk in vpitje ognovarjev ni dalo dvomiti, da v palači se je zanetil silen požar, kterega ustaviti in zadušiti nezmožna je človeška moč. Gnječa ljudstva okrog palače je silovita; vse bi rado pomagalo, pa sledni trenutek očitniše dokazuje strašno divjanje ognja. Ni več pomoči za krasno in veličansko poslopje!

Na notrajnem mostovžu stoji ob durih kapelice mlad vojniki na straži. On sicer sliši strašni krič gasivcov, — vidi gosti dim se proti sebi valiti, sliši grozovito pokanje gorečih tramov, ki žugajo zdaj in zdaj nad njegovo glavo zgruditi se in pokopati ga živega v ognjeni grob, pa — zapoved vojaška prepoveduje odmakniti se iz straže, prej da pride izmembra, ali pa ga odveže višja beseda njegove dolžnosti. Zvesto tedaj vkljub smertni nevarnosti ostane na svojem mestu.

Zdaj se odpró vrata kapele; več duhovnikov prinese drago mašno opravo, katero so z velikim trudom rešili ognja. Vojak ponižno poklekne ter prosi za blagoslov enega duhovnika. „Beži, beži in reši se!“ mu reče mašnik. „Ne smem, ker stojim na straži. Skor gotovo so pozabili na me; straže pa vendar sam ne smem zapustiti“, zaverne vojak. — Duhovnik mu podeli blagoslov, potem pa hiti iz smertne nevarnosti in pové vnanji straži, naj gré po svojega tovarša. Al krič in vpitje je tako, da duhovnika nihče ne razume. Ubogi vojak je bil pozabljen — umerl je strašno smert v plamenu goreče palače, zvest vojaški zapovedi. V šuti pogorišča so najdlji zgorele kosti, spravili v lepo tružico ter pokopali jih z veliko vojaško slovesnostjo.

Jos. Levičnik.

Zvezdi.

Ko luna blede priveslá
U noči mirni sred nebá,
Se pevca duh le umiri,
Ko vgléda zvezdo milosti,
Ki novo moč mu liti vé
V utrudeno sercé.

V obraz nje mili se ozrè,
Se nada zlata mu odprè,
Vse potopijo se strasti
U viru pozabljivosti; —
In radost rajsko čuti le
Pokojno spet sercé.

Ko jutra mrak jo prepodí,
Ji solzno še okó sledí,
Ozira slednjič se za njo,
Steguje hrepeneč rokó;
In lira slastno ji doní:
Ah z Bogom zvezda ti!

Gr. Krek.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Zagreba 20. nov. P. — „Neven“ je v 17. br. l. l. priobčil sledeče o „Sboru duhovne mladeži zagrebačke“: Imenovani zbor prevaja že dalj časa kratkočasne in podučne spise za mladino; izdal je do sedaj: Genoveva (10 kr.), Gruberova katekeza (30 kr.), Život kat. crkve ali Mali Goffine (40 kr.), Eustaky (12 kr.), Molitvenik Izaiov, 3krat pretiskan (12 kr.). — Mislil bi človek, da take bukev se gotovo lahko razpečajo; al dasiravno je res, da nam bukev za mladino in za narod manjka, se vendar še to malo, kar se stiska, težko in počasi prodaja. Ako bi prevzv. kardinal zagrebški, prevzv. škof djakovaški in nekteri domoljubi zbora ne podpirali, bi slabo za-nj bilo. Obernal se je zbor zategadel na visoko namestništvo in ne brez vspeha, kajti mu je koj neke spise za prevod določilo; nadja se zbor pomoči tudi od c. kr. nadzorništva vojniških učilnic.“ — Iz tega vidite, da se pri nas za poduk mladine in naroda dela, kar se more; so pa bogoslovci v tukajšnjem semenišču posebno pridni in že sedaj po svojem poklicu pravi učniki ljudstva. Želeti bi bilo, da bi se ustanovili

enaki zbori tudi drugod, kar bi gotovo težko ne stalo, ker se v slovenskih semeniščih bistrih glavic ne manjka in ker se z zedinjenimi močmi dá mnogo doseči, česar samec z vsem svojim trudom doseči ne more.

Iz Siska 14. nov. Ta teden je kupčija že bolj oživila; blizo 4000 vaganov pšenice je šlo v Zagreb in na Krajnsko po 3 fl. 20 kr. in blizo 2200 vaganov lepe stare po 3 fl. 40 kr.; soršica, lepa stara je po 2 fl. 20 kr.

Iz Gradca. V Gradcu velja funt govejega mesa ta mesec 24 nov. kraje. Konec mesca oktobra je šlo pa iz Gradca 400 volov, ktere so ljubljanski mesarji kupili; v Ljubljani velja funt govejega mesa le 19 nov. kraje. Naj nam ugane, kdor more, to zastavico! piše časnik „Telegraf.“ Če je to res, da smo iz Gradca dobili 400 volov v Ljubljano, kjer je tarifa mesá za 5 kraje. nižja, se „Telegrafova“ zastavica sama po sebi ugane: — ali imajo graški mesarji obilo špeha pri govejem mesu ali pa ljubljanski mesarji zgubo. Ravno pa smo za gotovo zvedili, da letošnje poletje je v vsem skupaj prišlo čez Gradec le kakih 100 volov v Ljubljano, — odkar pa je tarifa v novem dnarji, pa ni prišel ne en rep ne. Je tedaj „Telegrafova“ novica ena tistih znajdb, ki si jih vredniki včasih sami kujejo, da so njih spisi „pikant.“

Iz Ljubljane. * Sejm se je v pondeljk dobro začel; kramarji se hvalijo, da je bilo precej kupčije, tožijo pa tudi, da je bilo dosti prepira zavolj novega dnarja. Da na goldinarsk bankovec se jim mora na 10 šestíc še doplačati 5 novih kraje., to dobro vedó, — da pa šestica ne plača več 6 kr. starega dnarja, to jim noče v glavo! Goveje živine so dokaj prignali na sejm, pa zlasti krave za pleme so bile drage. Laha že spet manjkalo ni, kateri, ker dobro plača, nam pokupi večidel dobrih krav s teleti, da jih žene v Terst. Bila je na tem sejmu tudi ena krava za 10 gold. naprodaj; kakošna „izvoljena“ žival je bila, nam ni treba praviti.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. C. k. dnarstveno ministerstvo je 16. dan t. m. oklicalo, da preklicani šajnasti kupreni dnarji, potem stari 3krajcarji in pa venarji se morejo vendar še do konca tega leta pri vseh cesarskih kasah in če je potreba tudi pri davkovskih po njih stari vrednosti menjati, pa jih mora najmanj za 1 goldinar starega dnarja biti; za plačila se pa nikjer ne jemljejo.

— V nekterih deželah našega cesarstva se lani ni nabralo predpisano število rekrutov, in ti bi se bili mogli letos nabrati. Cesar so pa zdaj ukazali, naj se vse to zbrise in za lansko rajtengo letos nobeden ne vzame.

— „Svetozor“ piše, da je bila 3. nov. na Dunaji slovenska beseda, sklenjena s plesom. V koncertu so se popevale serbske, ruske, česke, poljske pesme in slovenska Vilharjeva „Ipava.“ Odlikoval se je med pevci sopet slavnoznan gosp. Lukes; pa tudi gospodična Mina Medalova se je verlo obnašala. Pela je eno poljsko in Vilharjevo „Ipavo“ — kakor „Svetozor“ piše — s tako čistim glasom, da je segal v serce kakor milo petje slavčkovo v pomladanski noči. Ona je izverstna pianistka in v vsakem ozeru biser, s katerim se smemo po pravici ponašati.

— Družba, ki je kupila dunajsko-teržaško železnico, ima zdaj v svojih rokah tudi laško, tirolsko, koroško, horvaško in izhodnjo, ki bo peljala do Turškega; gospodarila bo čez 400 milj. in kapitala ima 340 milijonov gold., je tedaj najmogočnija družba vseh družb v Evropi. Družbiniki so pa Rothschild, Talabot, Blount, Ucielli, Galliera in Laing, zraven teh poprejšna lomb.-beneška družba in pa kreditnica avstrijska.

— Dunajsko kmetijsko družbo je zadela velika žalost: umerl ji je nje visokospoštovani predsednik gospod knez Alojzi Lichtenstein 17. t. m.

— Vse dunajske bolnišnice so zdaj tako polne bolnikov, da nimajo ne postelje več prazne. Mačuh ali tifus še zmiraj najhuje razsaja.

Iz Salcburga. Slovesno posvečenje novega celovškega knezoškofa dr. Valentina Wierry-a je bilo v naši stolni cerkvi 21. dan t. m.; drugi dan so zapustili škof Salcburg in se podali na Koroško.

Iz Prage. Pervi in drugi večer potem, ko je bil Radeckov spomenik slovesno odgernjen, so bile mnoge veselice, med katerimi imenujemo gledišne igre v nemškem in českem jeziku. 15. nov. je bila igra v nemškem gledišču. Po svečanem predgovoru so igrali prvo in tretje djanje opere „Ernani“; po igri je bil plés v Zofinski dvorani, ktere sta tudi presvitla Gosta s svojo nazočnostjo počastila. 16. nov. je bila pa igra v českem jeziku. Sto in stoteri klic „Slava!“ in „At' žiji!“ je, kakor „Praž. Nov.“ pišejo, donel ob Nju prihodu. Igrana je bila Kolařjeva poslavljena igra: „Vysloužilci“ (invalidi), ktero so končali s cesarsko pesmijo. Na to je sledil Klicperov vesel „Divotvorný klobouk.“ Ves čas, kar ga je Cesarju ostajalo, so obiskovali šole, bolnišnice in druge očitne naprave; v česki višji realci so sami govorili po česko z učitelji in učenci. Obiskovali so tudi mnoge fabrike in obertnijstva. Pred odhodom iz Prage so darovali ubogim 1500 fl. v samih novih krajcarjih.

Iz Moravskega. V Prosnicah je kupil perve dni tega mesca nekdo kravo od kmetice za 4 nove krajcarje! Dal ji je namreč v pavoli in papirji zavite svitle nove krajcarje; ženica je mislila, da so cekini in je sleparijo še le spoznala, ko je bila krava iz hleva.

Iz Beneškega. Mestna gosposka v Benetkah je dala postaviti, da bo plačal vsak, kateri se brani, kufreni dnar po postavni veljavnosti jemati, 1 do 100 fl. kazni.

Iz Ogerskega. Iz Pusta-Vacsi (sred Ogerskega) se pišejo 7. dan t. m. žalostne novice zastran letošnje prezgodnje zime, da namreč ondašnji kmetovavci še veliko veliko ozimine niso vsejali, in ker je sneg in mraz za 3 mesce prezgodaj pašo živini zaperl, žugajo gospodarjem zavolj pomanjkanja klaje v teh krajih hude nadloge; več gospodarjev je tistim, ki vzamejo en del njih živine na rejo, obljubilo tretji del goved za darilo, to je, vsaki tretji rep.

Iz Srbije. Iz Belega grada naznanja „Svetovid“ od 2. t. m., da je zakon o serbski skupščini gotov, in da je bil pred nekoliko dnevi svetlemu knezu na odobrenje predložen; on ga je z nekimi opazkami starašinstvu povratil, ki je one opazke brez odloga usvojilo, in ga knezu v poterjenje poslalo.

Iz papeževih dežel. Rimska vlada je v letu 1849 sklenila, skozi 15 let vsako leto 20,000 gold. kot darilo razdeliti tistim kmetom, ki vsadijo določeno število drevés. Izperva se je le malo kmetov poprijelo te zasadbje, sedaj pa so že več let tako pridni, da od 300,000 gold., ki so bili v vsem skupaj za darila določeni, je zdaj le še malo tega dnarja v kasi; za 100 zasajenih borovcov prejme vsak, kdor jih zasadi, 40 gold., za 100 hrastov 30 gold., za 100 mecesnov ali oljk 20 gold. itd.

Iz Nemškega. Iz Berlina. 12. novembra so bile perve volitve za državni zbor. Vseh volivcov v pruskem kraljestvu je tri milijone; polovica njih je prišlo volit. To je lepo pričevanje, da je ljudem mar za državljanske reči, ktere zadevajo nazadnje vsakega podložnika. Volitev je padla večidel na možé poštenega ustavnega napredka, ki so tako deleč od starokopitnežev kakor od nespametnih prekucnežev. Ti bojo 23. tega mesca volili poslance za državni zbor.

Iz Francozkega. V Parizu sedaj vse govori le od tega, kako bo sodba iztekla čez grofa Montalembert-a,

enega najveljavniših pa tudi zmernih mož na Francozkem. Pisal je namreč v nekem časniku neki sostavek, kterege ondašnji cesarski pravdnik obdolžuje, da je poln prekućijskih namer, in da zatega voljo mora grof Montalembert pred sodbo. Zagovarjal se bo sam, zraven pa bota zagovarjala ga še Berryer in Dufaure; dva najslavniša govornika francozka. Ker grof v zgrabljenem sostavku večkrat pravi, kako vse drugač je na Angležkem, kamor je treba človeku, kdor hoče čisto sapo dihati in svoje misli misliti, iz Francozkega pobegniti, kjer zdaj ni „ne pravice, ne svetlobe, ne svobode“, se angležki časnik „Times“ na vso moč za Montalembert-a poteguje in sila oestro zoper francozke oblastnije govori, katerim — kakor „Times“ pravi — bo nazadnje še nevarno, če bi človek od „spremenljivega vremena“ govoril, češ, da pod takimi besedami je skrita misel, da so visoki francozki oblastniki le od danes do jutri itd. Francozi mislijo, da potrotna sodba ga bo krivega spoznala, pa ne morejo misliti, da bi visoko spoštovani grof ali v ječo ali v pregnanstvo šel, ampak so terdnega prepričanja, da ga bo cesar pomilostil. 4. t. m. se bo začela imenitna sodba.

— Iz mesta Havre so pripeljali pred nekimi dnevi sila slanikov (arenkov) v Pariz, kjer jih pa niso mogli prodati. Nazaj so jih mogli peljati, in zavoljo tega so bili tako po ceni, da se jih je dobilo za 18 kraje. toliko, da jih je mož komaj nesti mogel.

Iz Angležkega. Véz prijaznosti med Angleži in Francozi, ali da bolj prav rečemo, med angležko in francozko vlado se vsaki dan bolj rahljá. Iz vseh dosedanjih političnih hlimb se ne dá nič družega posneti, kakor da si svoboda in despocija ne morete serčne prijatlici biti.

Iz Turškega. Turška vlada se je v zadevah černo-gorsko-turške meje osnov francozke in ruske diplomacije udala in je tisto mejo za pravo spoznala, za ktero so, zoper voljo avstrijske vlade, govorili francozki, ruski, angležki in pruski poročnik. Ruski poročnik je še poslednjo uro poskusil Černi gori tudi luko pri mestu Spica pridobiti; al ostali poročniki niso dovolili v to. Nazadnje so se še v tem zedinili, da se bo evropejska komisija prihodnjo pomlad še enkrat v Černi gori zbrala in ondi nove mejnike postavila.

Iz izhodne Azije. Iz Košinkine. Francozje so jo sedaj tudi s to deželo natvezli, in sicer, kakor pravijo, samo zavoljo tega, ker si Francozi že veliko let zastonj prizadevajo, s to deželo v kako zvezo priti, zlasti pa zavoljo tega, ker francozke vojne ladije dosedaj ondi nič niso opravile in ker so bili francozki misijonarji v tej deželi tako kruto preganjani. Tudi španjska vlada se je iz ravno teh uzrokov s Francozi zedinila. — Odrinili so tedaj Francozi in Španjoli v te kraje; pa osoda jim ni mila. Obnebje jim je nevarno. Sonce je vroče, da jim ni prestajati; na terdi zemlji morajo ležati, in temà mravelj, komarjev in drugih merčesov jim grení življenje bolj, kakor sovražni prebivavci, kateri dobro vejo, da jih bo njih obnebje bolj rešilo sovražnikov kakor pa vojska.

Za Vodnikov spominek

smo prejeli še:

od gosp. Antona Wolf-a župnika	1 fl. — kr.
„ „ F. S.	1 „ — „

tedaj skupaj . 1145 fl. 35 kr.
in pa 10 frankov v zlatu.

Pogovori vredništva. Gosp. Bl. H. v St. M.: Le mi pošlite rokopis svoj v pregled.